

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutalmán számítottak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetség«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eekstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Opellik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brűben: Stern M.

Nyilttér peltisora 10 kr.

Ő Felsége nevenapján.

Minden igaz magyar ember áhitattal megy az Úr templomába, áldást rebegni annak fölkezt fejére, kinek fejedelmi nagysága s fénye besugározza hazánk közéletének minden rejtékét. A népek millióinak szívet, lelkét egy érzelem, egy gondolat halja át: boldognak óhajta látni még sokáig koronás királyát, kinek egyedüli törekvése az állampolgárok jólétének emelése, a nemzet megerősödése, anyagi és szellemi virágzásának fejlesztése s a közjó előmozdítása.

Ő Felségének kiváló személyes tulajdonságaival szerencsésen párosul az uralkodói erély és tapintat, melyek a külföldi tiszteletet s alattvalóinak a rajongásig fokozódó hí ragaszkodását biztosítja részére.

Hazánknak s a monarchiának a külföld előtt folyton emelkedő tekintélye nagyrészen a fejedelem kimagasló egyéniségében gyökerezik. Az ő tiszteletet gerjesztő magatartása, a béke áldásainak biztosítására törekvő őszintesége, az igazság és jog védelmezése méltán kelti az önkéntelen bálmulat és elismerés érzetét a művelt államok államfejeiben és polgáraiban egyaránt. A népek szeretete emeli alattvalói büszkeségét, kik önzéssel s boldogan vallják magukat övéinek, s kik örömmel szívet látják őt Europa előtt nagyságban emelkedni minden alkalommal, midőn az idegen koronás

fők látogatására itt-ott megjelenik világrészünk legalkotmányosabb királya.

Magyarország népeinek igen igen sok oka van arra, hogy királya iránt a legmelegebb szeretettel s alattvalói hódolattal viseltessék s imájával forduljon a Mindenek urához, hogy drága életét tegye boldoggá s népei javára az emberi kor legvégső határáig nyujtsa meg.

Nemzetünk dicsőségben s fényes tekintetben gazdag történelmének az ő dicsőséges uralkodását megelőző szaka is a szenvedések, továbbá alkotmányunk, szabadságunk s önnállásunkért vívott harcra és küzdelmek meg-mégújuló kora volt. Küzdött nemzetünk ellenségeivel a megláthatások szomorú napjaiban, de legszívósabb harcát kormányja ellen vívta nyelveért, függetlenségéért s törvényes intézményeinek megvédelmezéséért. A harcok izgalmai gyakran megtörték az ősi erőt, nyugtunk az elnyomatás igája alatt, de nem a szebb jövő reménye nélkül. A nemzet egy része olykor hűtelen lett muljához, érdekeihez; hanyatlást láttunk a közélet minden nyilvánulásában; a tollat és kardot forgató kar néha-néha kifáradt s már a végkimerülés szélére jutottunk, midőn Isten különös jóvoltából mindig akadt egy-egy hű gyermeke hazánknak ki felrázta a nemzetet dermedtségéből, élesztette a nemzeti őserőt s kitartó harcra tüzelte honfitársait.

Királyunk egy hosszú, de páratlan szép küzdelem után kivivott napfény elborulásakor igen nehéz viszonyok közt lép trónjára akkor, midőn a zsarnoki önkény fegyvert ad a népek kezébe, kitör a szabadságharc, a tulnyomó erő győz s a letipott nyakát rabigába szorítja. Az ország némán türi elgázoltatását és éltető reménytelen pillant a trón felkentjére s nem is csalatkozik. Ő Felsége atyai szívének sugallatára megtörik a békó szórító vasa, békejobbot nyujt a legyőzöttnek s őszintén kibékül. Azóta az ő védelme alatt hazánk rohamosan halad a mivelttség útjain, mert ő első őre a törvényességnek, minden tette a közjó iránnyal s népei boldogulásában találja legfőbb feladatát. Szüvedéseinkért az ő szigorú alkotmányos uralkodása, páratlan jósága s nemzetünk iránti különös szeretete egyedüli és méltó kárpótlásunk.

Uralkodói tevékenységében fardadhatatlan, erélyes védelmezője az államrendnek, oszlopa a békének, atyja népének s megteremtője az új Magyarországnak.

Kisérje azért boldogság lépteit, Isten óvja, Isten oltalmazza a csapásoktól, legyen élete hosszú és meglegedett, hogy soká örvendhessen a szabad Magyarország haladásában anyagi és szellemi virágzásában s a fényben és hatalomban való növekedésében!

A „Muraköz“ tárczája

Fegyverek között.

(A szabadságharczi kiállításról.)

Nem először vagyok a szabadságharcz emlékeinek kiállításán. Mint a hívtó a templom, úgy hívogat engem ide a honszeretét varázsa.

Nem a kíváncsiság esábit engem ide, hogy csak lássak, hanem a zárútok ellenállhatlan vágya, hogy ihlettel töltse meg lelkét.

Legszívesebben vagyok a fegyverek között, hallom zöreijüket, hallom csattogásukat, megelevenedik előttem a multnak képe. A hősök ezrei kilépnek hatalmas álmuk nyoszolyájából, a sírból s megkeddik újra az ellentverő júó csatákat.

Vác, Isaszogh, Nagy Sárló és a branyiszköi útközlet magasztos jeleneti váltakoznak előttem a terebben s elnézem azt a messze vidékről jött egy embert, ki nem akart addig meghalni, hogy még egyszer ne lássa a győzedelmes zászlókat s a harczereső fegyvereket. Még egyszer elandalog a felett, hogy magyar dicsőség mi voltál? Kezén vezeti unokáját s a zászlókat s fegyvereket, régi hívtársait bemutatja a serdülőnek s a jelent a multtal hasonlítva össze, arra a meggyőződésre jut, hogy gyáva népek nincs hazájá.

Városoknak kellene szerinte nagy csapatokban felkerekedni, hogy lássák a szent emlékeket,

mert hűnt követ az el, aki a kegyelet csarnokába el nem jön. Napról napra színes virágokkal kellene a honleányoknak koszoruzni a fenséges ereklyéket. A ki magyar az, nem maradhat el erről a kiállításról; ha elmarad, lelkiismerete örökké vádolni fogja.

Itt látni a földmives leghibebb társát — a kaszát, melylyel a buza rendjét vágja, vagy a rétet kaszálja — kiegyenesítve, mintha égre kiáltana, a népek Istenéhez, hogy áldja meg az igazságos ügyet.

A hosszú nyélre illesztett, kiegyenesített mintegy 40 darab kasza közül őt érdekesebb példány a Tápó mentéről került ide. Ugy vannak abban az állapotban, mint azt a nagy napokban már a szolnoki csatában is használta a szabad ságért lelkesülő magyar nép, mely minden erővel, minden eszközzel küzdött a szabadságért.

Megható e fegyvercsoport, melyek felé a szabadságharczbeli zászlók lengenek, s ellentétül oda vannak állítva a tökéletesebb fegyvernemek, a mit az napság a dicső napokban használt a magyar.

A jól szerkesztett katalogus a műizlésre valló és fáradságos tanulmányon alapuló rendezés és összeállítás dicséretére válnak Hentaller Lajosnak és Farnek Bélának, a mit a kiállítás látogatói elragadva ismernek el, s a sajtó minduntalan kifejezi azt, hogy milyen hálára kötelezték le a nemzetet.

Honvéd csakó, honvéd attila milyen nemesen egyszerű, nem parádera készült ez, hanem komoly harcok, egy önértetes nemzet harcára.

A megilletődésre készítő terebben végig hallom visszahangozni az indulót:

Diadalra honvédek,
Győzelemre harcosok.

Hallom a fegyverzaj elnémultával az ekeseredés jajszavát, látom, hogy tetsenek egy nemzeti nagy létet s hogy dugják el feltékenyen a fegyvereket, melyeket látva, ma büszkén dobog a szívem.

Látom zászlódat édes nemzetem, hallom a költő szavát: „Előre!”

Nem magyar az, ki ebbe a templomba imádkozni el nem jön, ki, ha teheti, minél gyakrabban nem éli át a dicső napokat.

Nem lehet jó anya az a honleány, ki nem jön ide lelkesedni. Vétkezik az az apa, ki fiát el nem hozza.

Ha rajtam állana, bucsujárásokat vezetnék ide, de azt hiszem, ez felesleges, mindenki fog időt tölteni a fegyverek között s áldozik a szabadság emlékének s beszélni fog a honfi bánatról, őszszertört, eltemetett reményekről nekünk... és megnyit annak a kettős bilincsnek vérfagyasztó esőrgéséről, melylyel Gyulai Gaál Miklós volt megvasalva. Az ilyen nemcsak látni, de érezni is lehet itt, még pedig olyat, mit szavakkal ki nem fejezhetünk.

A nemzetem ál, hogy megmutassa képességét arra, vajjon megérdemli-e a kiállítóknak az áldozatkészségét, hogy a szabadságharczi kiállítás állandó legyen.

Erdélyi Gyula.

A közép európai idő.

A hazai és az összes osztrák vasutakon f. é. október hó 1-én az egységes vasuti idő közép európai idő elnevezéssel lépett életbe.

Ezen időszámítás lényegét a következőkben ismertetjük:

Az időszámításnak egységes alpra való állítása annyiból mutatkozott kívánatosnak és szükségesnek, hogy az időkülönbségekből eredő nehézségek, melyek a gyakorlati életben különösen a vasutforgalomban érezhetőek voltak, kiküszöbölhetőek legyenek, vagyis, hogy az idő egységesítése által a sokféle vasuti idő megszüntethetővé váljanak. Az idő egységesítése érdekében tartott congressusokon az egész földtekén egy kiindulási délkörre állapított egységes idő behozatala és kiindulási délkörnek a greenwichi délkör fogadtatott el — Minthogy azonban a Greenwich-től nagy távolságra eső országoknál — különösen az amerikaiaknál, a keletváltásra való tekintettel nem tette tanácsossá, hogy időszámításban egyszerre több órát nyerjenek, átmeneti, vagyis óra-zónarendszert fogadtak el.

Ezen rendszer szerint az egész földfelület 24 órázónára osztott fel, illetve oly területekre osztatni képzeltek, melyeknek határvonalain belül az időkülönbségek megszüntetése mellett egységes vasuti idő nyer alkalmazást.

Ezen órázónának beosztása a következő elméleten alapul:

Földgömbünk tudvalevőleg egy nap vagyis 24 óra alatt saját tengelye körül egyszer megfordul, a földfelület minden pontja ennek következtében egy egész körnek megfelel 360 foknyi utat tesz meg, úgy, hogy egy órai időnek $360/24 = 15$ foknyi ut felel meg.

Ezen alapon az egész földfelület 24 övre (zónára) osztatni képzeltek, melyek 15 földrajzi fok szélességgel bírnak, illetve melyek 15 földrajzi fok távolságban levő délkörök (meridianok) által határoltának. Ezen területevőkön belül csak egy idő nyert alkalmazást és pedig a területek középvonalának megfelelő idő és minthogy ezen területek szélesége a fentiek szerint 15 földrajzi foknak, időben kifejezve 1 óráknak felel meg, azok órázónáknak nevezetnek.

Ezen elv alkalmazása mellett tehát az egész földfelületen csak 24 különféle idő nyer alkalmazást, melyeknél a percek mindenkor és mindenütt egyeznek és csakis egyik zónából a másikba való átmenetnél merül fel 1 óra különbség, még pedig 1 órával több vagy kevesebb van, a szerint a mint kelet, vagy nyugot felé esik a szomszédos zóna.

Ezen rendszer legalkalmasabbnak találtatt az időszámítás nálunk, nemkülönben az osztrák, szerb, bolgár és török vasutakon f. é. október hó 1-vel vétetett alkalmazásába míg azt a német vasutak egyletének többi vasutain részben már f. é. június hó 1-én érvényesítették, részben pedig 1892. évi április hó 1-én fog életbe léptettni.

Első zóna gyanánt azon zóna szerepel, melynek középvonalát a greenwichi délkör, határvonalait pedig a keleti illetve nyugoti 7° 3'-en átmenő délkörök képezik. Szélessége 15 földrajzi fok vagyis 1 óráknak felel meg úgy, hogy 1 — 1 földrajzi fok $60/15 = 4$ perccel tezen ki.

A greenwichi övtől keletre fekvő szomszédos öv 7° 30' től 22° 30' ig terjed és a

kifejtett elv szerint ideje 1 órával megelőzi a greenwichi időt, azaz, ha a greenwichi zónában például 12 óra van, a szóban forgó szomszédos zónában az óra már 1 órát mutat.

Ezen zónába Ausztria-Magyarország, Németország, Dánia, Helvéczia, Olaszország, Szerbia és Görögország esik, miért is az ezen zónának megfelelő idő közép európai időnek nevezetik. Ausztria-Magyarország az övet kelet felé túlhaladja, de annak dacára a túlerő területrészek még az övbe bevonattak, nehogy kétféle idővel kelljen számolni s ennek következtében az osztrák-magyar monarchiában csakis a közép európai idő nyer alkalmazást.

Budapest délköre zónánk mérvadó középvonalától 4 földra zi fokkal esik kelet felé és minthogy az előadottak szerint 1 földrajzi foknak 4 perccel felel meg, tehát a budapesti idő 16 perccel különbözik a közép európai időtől, illetve 16 perccel előzi azt meg, úgy hogy akkor, a midőn a közép európai idő szerint 12 óra van, a budapesti óra már 12 óra 16 perccel mutat.

A monarchia másik felében jelenleg érvényben levő prágai idő és a közép európai idő között a különbség 2 perccel tezen ki, a mennyiben a közép európai a prágait 2 perccel megelőzi, úgy hogy akkor, midőn a közép európai idő szerint 12 óra van, a prágai idő csak 11 óra 58 perccel mutat.

Az átmenet a budapesti, illetve a prágai időből a közép európai időbe f. évi szept. hó 30. és október hó 1-je közötti éjjelen történt meg, még pedig a következőkép:

Budapest állomás által budapesti idő szerinti éjjel 12 óra 16 perccel a távirtda vonalon a jel adatott, hogy „12 óra“, mi e az állomások összes órai 12 órára állítottak és az-nkivül a harang-onalon „órákat igazítani“ jelzés adatott.

A Csáktornya-országhatár és Lajtaszt.-Miklós-országhatár közötti vonalörök az ezen vonalrészekben érvényben levő prágai időre való tekintettel oda informáltattak, hogy éjjeli 11 óra 50 perccel az órák 2 perccel előre, vagyis 12 órára állítandók.

A déli vasut azon vonalain, melyeken kétféle időszámítás volt alkalmazásban, az ezen idő, valamint a közép európai idő közötti különbség kiküszöbölése miatt az érvényben volt menetrendek a közép európai időre átszámolandók voltak — Ennek következtében új menetrendek adatottak ki: a budapest-prágerhofti, székesfehérvár-ujszönyi, nagy-kanizsa-bécsujhelyi, n. kanizsa-barcsi, közseg-szombathelyi: és steinbrück-sziszeki vonal számára.

Az átmeneti éjjelen a személyszállító vonatokon kívül csakis azon tehervonatokat volt szabad indítani, melyeknek közlekedése elkerülhetlenül szükséges volt.

Az átmeneti éjjelen a táviró készülékekre szakadatlanul örködni kellett és valamennyi találkozás, beleértve a menetrendszerteket is, az átmenet éjjelen táviratlag megállapítandó volt.

A magyar szövegű 15 kros zsebréti menetterv új kiadásban jelent meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kérélem. Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek az utolsó negyed alkalmával előfizetéseiket megújítani és a hátralékokat beküldeni!

— *É Felsége*, urunk, királyunk név-ünnepén, ma okt. 4-én ünnepélyes szent-mise tartatik a helyb. fára-templomban. A mise d. e. 11 órakor lesz.

— *Svasits Benó* főispán ur és Durmann Antal ezredes ur ő Méltóságai a muraközi lótenyésztés emelése céljából m. hó 27-én Csáktornyan. 28-án A.-Lendván és 29-én Perlakon időztek. Ő méltóságai már évek óta tavasszal és őszszel fáradhatlan buzgósággal eszközlik a magánmén díkjiosztást és az engedélyek megadását. Ő méltóságai a járási főszolgabírák és v. dékán birtokossága is támogatják dícséretes eljárásukban.

— *Nepesedés* vidékünkön. A csáktornyai járásban április 1-től aug. 31-ig született 634 egyén, meghalt 508; a perlakiban született 647, meghalt 506; a lendvaiban született 707, meghalt 369; a letenyeiben született 462, meghalt 453. A megyében az összes szaporodás 1663 egyén.

— *Krób Pál*, Zala vármegye volt kir. tanfelügyelőjének siremlikét, melyet a megye tanítói testülete állítottat, e hó 26-án leplezik le a megboldogult tisztelői.

— *Ellenőrzési szemle* a honvédség részéről: Csáktornyan nov. 6. és 7-én A.-Lendván okt. 31. és nov. 1-én, Letenyén nov. 11-én: — a közös hadsereg részéről: Csáktornyan okt. 26-29-én, Perlakon okt. 31-nov. 4-én, A. Lendván okt. 21-24-én, Letenyén nov. 6-8-án tartatik meg. Az utóellenőrzési szemle N.-Kanizsán tartatik a honvédség részéről nov. 26-án, a közös hadsereg részéről nov. 22 és 23-án.

— *A szt. ilonai vásár* helyett, melyet szept. 22-én a rozsi időjárás elrontott, e hó 29-én új vásárt tartanak.

— A perlaki járásban szemeses ködhártalobban szenvedők gyógykezelését felülvizsgáló, a vármegye főorvosa május hónapban a járványtelep vidéket és a rendelési központokon megvizsgálta az ide berendelt és a nagy munkaidő dacára nagy számban megjelent beteget. A vizsgálat eredménye annyiban kielégítő, a mennyiben a súlyos esetek fokozatosan kevesbednek, a beteg létszám azonban, dacára a járási főszolgabíró általi erőyes felügyeletnek és a járási — valamint a járványorvos buzgó működésének, — nem apadt; ennek oka nagy részben a mult télen uralkodott rendkívüli időjárás volt, a midőn a betegek a nagy hidegben és hófúvatok alkalmával a kizűzött időre a gyógykezelésre meg nem jelenhettek s így a bajnál visszavetés történt, de az óvó intézkedések sikeres alkalmazhatását itt is akadályozták a lakásviszonyok, melyek miatt a betegek el nem különíthetők. A folyó évi ujoncosas alkalmával a hadkötelesek közt szemeses ködhártalobban szenvedők is találtak, oly községekben, hol ily hadköteles lakik, az összes lakosság szemvizsgálata elrendellett. (Ali-pán jelentésből.)

Haldó:ás. A következő gyászjelentést vették: Özv. Oszeszly Antalné, szül. Tretter Karolina a saját és kiskoru gyermekei Elza, László, Victor, Kálmán és Mártha, ugy sógornője Oszeszly Ilona férjzett Kutrovác Istvánné, valamint összes rokoni nevében megtört szívvel jelenti forrón szeretett férje, édes atyjok, illetve testvére O s z e s z l y Antal Nagy Kanizsa városi adó-ellenőrnek hosszu szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után 1891. évi szeptember 26-án délután 1 órakor életének 55-ik, boldog házasságának 13-ik évében történt gyászos elhunytát a boldogultnak hült teteme folyó hó 23-án délután 4 órakor fog a Kisfaludy-utcai saját házában a r. kath. hitvallás szertartásai szerint beszenteltetni s Hild E. L. a „Részvéhez“ címzett temetkezési vállalata által a helybeli r. kath. sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent-mise áldozat szeptember hó 29-én délelőt 9 órakor fog a helybeli

szent Ferencz-rendűek plébánia templomában a Mindenhatónak bemutatni. Nagykan zsa, 1891. szeptember hó 26 án. Áldás és béke lengjen a jó férj és felejtethetlen drága aya hamvai felett!

Muraszombat vicinális vasúljukra serényen jegyeznek elő. A mult héten ki volt mutatva 126164 frt. Szép eredmény de még mindig nem elég az összeg, mert 380 ezer frtra van a törvény értelmében szükség.

Porosny-szombathelyi vasut már majdnem teljesen elkészült. A jövő hónapban már át fogják adni a forgalomnak.

Nován, mult hó 28 án megtartott országos vásár valóban élénk volt. Mindentéle éator tarkította az utcát. Annai árus volt, hogy már kora reggel a helyért majdnem hajba kaptak. Nem hiába ósz felé jár az idő! ostromolták is a csizmadia k s szabók sátrait, kik valóban holdtöltét mutató ersvényekkel tértek baza. A szarvasmarha vásár is — daczára annak, hogy Egerszeg környékén a szá j és körmfájás uralkodik a marhában — kielégítőnek mondható. 450 szarvasmarhán felül lett eladva. Ritka vásár, melyen ne történék hasonló eset, még sem okuknak. Egy atyafi eladván marháit, pénzét a kabátja külső zsebjébe tette. Egyszer csak: »jaj a pénzem — siránkozó szavak hangjai halhatók — volt és nincs. Az atyafi maga sines tisztában, vajjon a zsebjé mellé tette-e, vagy hogy idegen kezek vették e ki? De az tény, hogy 140 forintja elveszett. El lehet képzelni, mily veszteség ez egy szegény embernek. Okulhatnak ezen nem csak ő, hanem mind azok, kik nagyobb összeget hordanak magukkal.

Egyszerű vasuti idő, vagy más-ként zóna óraidó lépett e hó l én életbe. Hazánk a »közép európai idő« keretébe tartozik. A közép európai időt magyar-zó közleemény lapunk más helyén található. A vasuti menetrendnek az új idő szerinti beosztása lapunk végén van. Felhívjuk reá t. olvasóink figyelmét.

Dr. Wolf Zsela dráva-vásárhelyi orvos hazaérkezett és orvosi működését ismét felvette.

Beliczai tűzkárosultak részére a lefolyt héten érkezett adományok: A belügy-minisztériumtól 200 frt, Csáktornya városától 54 frt 20 kr, Dráva-Csány községtől 32 frt, Mura-Szerdahely községtől 11 frt 40 kr, Murai Róbertné tejpenze 26 frt, Dr Wolf és neje 5 frtot. Összesen 328 frt 60 kr. Az adakozások főösszege: 1728 frt 59 kr. és 20 fc.

Megyei hírek. A megyei legtöbb adót fizető biz. tagoknak az igazoló választmány által 1892. évre összeállított névjegyzéke okt. 1-től 15-ig a megyei első aljegyzői irodában közszemlére kitéve és a megye székházán kifüggesztve lesz, mely idő alatt a névjegyzék elleni felebbezés az állandó bíráló választmányhoz benyújtható. — A szüret N. Kanizsa vidékén okt. 5-én kezdődik. Hol a peronospora ellen öntöztek, ott még csak lesz valami mennyiség és minőség tekintetében is, bár hasonlítani fog a régi jó szüretnek haldoklásához; a hol azonban nem tették, látni is a szőlők siralmas állapotát. Szőlőtulajdonosok véleménye szerint a szőlő nem sokáig tartható már a tövén, mert egyre satnyul s a leveletlen tőkék nem tudják táplálni a fürtöket. Ilyenképpen nincs mit tenni, mint minél előbb lesznedni a silány termést. — A kanizsai honvédek a pécsi, az egerszegi huszárok pedig a czeglédi gyakorlatokról haza érkeztek. — A zalavári apátot, Rozmanith Richardot Ó Felsége apáti székében megerősítette. — Csészna k László, kir. tanácsos, a Festetich grófnak Keszthelyen évtizedek alatt volt uradalmi ügyésze, majd jószágigazgatója nyugalomba lépett s Szombathelyre költözött. Keszthely városa egyik legkedveltebb alakját s közügyeinek tevékeny támogatóját veszíti el a tá-

vozóban. — Tengeri fürdő a Balatonon. A Siófokon megalakult fürdő-részvény társaság megkezdte nagy szálloda építését. Ez csak kezdete a tervbevevett építkezéseknek; nemsokára lesz ott gyógyterem, fűdött csarnokok, tolható fürdő-fülkék, úszó teraszok stb.

Hazai hírek. Magyarok Zágrábban. A magyar iparosok és kereskedők közül nyolcvanvan Zichy Jenő, gr. vezetése alatt szept. 26-án érkeztek Zágrába a kiállítás megtekintésére. A társaságot csak a hivatalos világ s az ottani magyarok fogadták. Tüntetés sem mellettök, sem ellenök nem volt. A zágrábi kiállítást Bethlen miniszter is meglátogatta a horvát bán kíséretében. — Veszekedő horvát testvérek. Krapinában a Gáj-szobor leleplezéseinél a Starcevic pártiak hajbakapták Mazzurával a Strossmayer párt egyik vezérével, k t csaknem tetllegesen bántalmaztak. — József főherczeg megnézte a temesvári kiállítást. Az állomásnál az összes polgári, egyházi és katonai hatóságok fejei fogadták. A főherczeget igen meglepte a kiállítás gazdagsága s örömet fejezte ki, hogy az ipar hazánkban évről évre több haladást tüntet fel. — Rómába 300 magyar zarándok utazott szept. 27-én Császka Gy. püspök vezetése alatt, kiket a pápa 29-én ősi szertartással fogadott. — Kétéves önkéntesek. Az idei önkéntesi vizsgálatok eredménye szomorú volt. Mindenütt sokan elbuktak a tisztizsgán s így azok kötelesek lesznek második évet is leszolgálni. — A temesvári kiállítási épületeket a bolgár kormány megvásárolni szándékozik a szófiai kiállítás számára. — Szarvasmarhák konfiskálása a bécsi piacon. A bécsi központi vásárra felhajtott szarvasmarhákból a bizottság lefoglalt 96 drb ökröt, melyek többnyire Zala- és Vas megyéből származtak. —

Honvédek királydala Mária Dorottya főherczegnő zenét írta Komócsy József: »Honvédek királydala« című költeményére s a zenemű kiadását Nádor Kálmán kiadó-czégre bizta. A zenemű most jelent meg és a kiadó czég egy diszkósú példányt küld át Mária-Dorottya főherczegnőnek. Ma mutatta be szerkesztőségünknek a czég a remek munkát, melynek borítéka fehér szatnyán bőrből készült színes domborművű arabeszkkel, közepén »Honvédek királydala. Zenéjét szerző: Mária Dorottya főherczegnő« felirattal. A boríték ibolyaszín moaré sejjemmel van béelve. A belső címlapon művészi festéssel József főherczeg családi címere látható. A hangjegy maga finom velin papirosra van nyomva. A diszpéldány néhány napig megtekinthető Nádor Kálmán Király-körut 8. szám alatt levő zeneműkereskedésben.

Az Éa Újságom című gyermek lap — szerkeszti Pósa Lajos — legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg. Gróf Széchenyi István, kukoricza-törés, Összel (költemény), Péter (elbeszélés). A bűvös kastély (elbeszélés), Versikék. Adoma Rejtvények. A kitűnő gyermeklapot 6 csinos kép díszíti. Kiadó: Singer és Wolfner könyvkeresedése, Budapest, Andrassyút 10-sz

CSARNOK.

A csárda.

Amoda lenn az ut szélén
Csárda állott réges-régen.
Sári anyó lakott benne, —
Jó bort mért a réz itatózóba.

Hires is volt az itezője,
Nem hiába jól megmérte;
De hirebb volt a lánya,
Patkó Pista hű babája.

Lódobogás... Édes anyám!
Hallja kelmed?... Itt jó Pistám.
Menjen be a fogadóba,
Fogadja őt az ajtóba!

En bemegyek a szobámba,
Átlözni szép ruhámba.
Ha kérdezi, hogy hol vagyok?
Mondja neki..... szomorkodok.

„Adjon Isten sok jó estét!”
„Hozta Isten szivem lelkét!
Mi szél hordja lelkem erre?
Hogy itt látuk... elmúlt éve.”

„Nem jól hordoz édes anyám!
Ére jóll szivem kíván.
Hol van Marcsám, édes gyöngyöm?!
Maradásom nincs a földön.”

„Szobájában van szegényke,
Elhagya már reményesége...
Életével leszámolt már,
Mert kit szeret más után jár.”

„Édes anyám!... Mit beszél kend?
Mjért szítja a jó istent?...
„Édes Pistám, drága Pistám,
Jer ölembe, simulj hozzám.” —

„Marcsám! édes gyöngyvirágom,
Földi kincsem, menyországom!
Szeretsz te még oly igazán,
Mint a hogy egy szív tud s kíván?«

* * *

A csárdában vigan énekelnek,
Az sblakon hajduk leselkednek.
Korcsnárosné kökény szemű lánya,
Hogy ha tudná, mi vár még ma rája...
Nem dalolná olyan csengő hangon
Patkó Pista nótaját oly nagyon.
„Lelkém Marcsám úra, úra, úra!
Hogy volt ez a reám költött nóta:

Rongyos csárda kívül-belül fakó,
Abban mulat az a hires Patkó.
Patkó Pista így adja fel a szót:
Látot e már egy lovon hét patkót? —

Ha nem látott, jöjjön ide, láthat:
Négyet visel e gyönyörű álat.
Az ötödik magam vagyok nemde?
Kettő meg a csizmamra van verve.”

Elhangzott a nóának végszava,
Kinyíllott a korcsnáros ajtaja.
Puskacsövek néztek ott Patkóra;
„El kell válnunk, inte! a végóra...
Isten veled szivem szép szereime!
Áldjon meg az Istennek két keze!
Boldogságunk elérte fénykorát,
Keresd fel majd kedvesed táfját!«

* * *

A harangok csengnek-bongnak,
Oly szomorún kiért sirnak?
Sári anyó Marcsa lánya,
Temetőbe, sirba szálla.

Ottan guggol Sári anyó —
A küszöbön még látható,
Miként varrja gyászruháját...
Siratgatja boldogságát.

Rongyos csárda áll egyedül,
Vendég bele riánk kerül.
Néma, pusztá az egész ház,
Benne csupán bagoly tanyáz.

Farkass Károly.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JÓZSEF
Főmunkatársak:
A KÉPEZDEI TANÁRTESTÜLET TAGJA

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozeфа urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svakog tjedna jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske šparkasse“, i t. d.

Prva pomoć kada gdo nastrada.

Pomoć pri padavici.

(Dalje).

Padavicu zove naš narod i veliki beteg i zaista je to veliki beteg. Strahota je videti takvoga mučenika, a gdo ga je jenkrat već gledal, zmišljava ga se, dok je živ.

Ali prav zaradi te strahote grēši naš narod. Vsigdi se pri nas misli, da to nije bolše, kak i drugi beteg, nego nekaj skrovnešega i strašnešega: nekakva fela prokletstva i Božje kaštige.

Zato bu i vsaki pobēgel od takvoga betežnika i zapustil ga, da bude od njega kaj mu drago. Osamljeni nevoljnik izvržen je onda toliko pogibelji, da prav do sreće stoji, jeli bu glavu iznesel.

Koliko je nerazborito štrašiti se od beteга čovčanskoga, toliko je gadno, kad spameten čovčak neče, da bi pomogel ondi gde je pomoć prva.

Prazen strah nije auda na mestu, gda se čovčak s dušom bori. Tu je treba pr. obladati sebe za ljubav drugoga i dēlm pokazati, da čutimo i žalimo

Padavica (veliki beteg) pograbi čovčaka gustokrat iznenada, ali navadno čuti betežnik nekoliko časov prvlje i sam, da ga bude zrušilo. Onda je treba požuriti, da se kak prvlje vugne pogibeljnoga mesta, gde bi mogel nastradati.

Tak bude na pēldu kočijaš žižel s kol. brodar odstupil bude od vode, putnik bude zašel iz puta itd.

Kada veliki beteg zruši čovčaka, on ili zavikne ili ne, tar se zruši na zemlju natražke (nazad, na hrbet) ili na stran, jako rēdko na lice.

Ovak omegljenoga lome i trgaju n j. strahoviteši krēi na kotrigah i trupu Lice blēdo ili modro nakrivi se, oko prepadne ili se jako obrača; na vusta izhad a pena, zubi cvokotaju, prsti se prigneju i stisnu.

Ako najdete takvoga betežnika, odvezite, odkapčite mu najprvlje vse, kaj je o kolo njega stišnjeno, na primer pojas, suk-nje, remen itd i namestite ga, kak se ne bude mogel vraziti.

Najbol e je, namestiti ga vu mehku postelju, položiti ga na travu ili na slamu i gledati, da ne legne na vusta i na nos.

Kada ste ga namestili, pustite ga na miru, da krči od sebe popustiju Mi ih

nemremo obladati nikakvim načinom i vsaki krivo sudi, koji drži, da bude krč prestal.

Ako n. pr. betežniku opučimo paleci odpremo šaku, pretegnemo ili zavinemu ruku ili nogu ili pritiskamo na vratne žile, kak to nekoji čine itd. Nam treba samo gledati, da se betežnik nevrazi (nepobije)

Treba mu očistiti vusta od pene i deti mu med zube kakvo platnom omotano drēveč ili drtalo od žlice ili kuhače, ili skup zmotan robec ili kaj spodobna tomu, da nepregrize zubmi jezik.

Ako nahrupi krv vu mozeg, onda mu morate glavu hladiti mrlzom vodom, da mu privijate obloge, da ga polēvate po glavi i po vratu.

Kada je tomu vrēme, vidi se po betežniku. Lice mu pomodri i nadune, žile po vratu i řelu otečeju, a gda gda i krv počme iti. bilo na nos, bilo na vusta.

Kad preblēdi i ohladni, potrebno je da ga natrate (ribate) toplim i da ga zalate vinom, rumom, tehom ili toplom juhom.

Kada dojde k sebi, treba ga očistiti od vsega gada, dajte mu kupicu vode i pustite ga, da se prespi Kada se je od-

ZABA VA.

Dobljena pravda.

Na senjem pri sv. Heleni na Jelenje došli su k tamošnjoj čstarjašici tri konjski trgovci i dali su njoj svoje novce vu spravu, da je tobož nebi zgubili prije nego konjski senjem započme.

Naložili su joj, da novce nikomu nepreda, izvan ako oni svi tri po nje dođu. Ona njim obeča novce čuvati i nikomu izvan njim trem ih predati, — trgovci su zatim otišli vsaki po svojem poslu.

Kratko vrēme zatim dojde jedan od trgovce nazad i zaprosi krčmaricu za novce, jer da su tobož na sejmu nekovu trgovinu sklopili, — ostali dva su na mestu trgovine ostali a njega su po novce poslali.

Krčmarica nikakovu prevaru nesluteća, preda trgovcu novce a ov s njimi hitro kak more otide.

Za nekoje vreme dođu i oni drugi dva te zahtevaju novce, koje su joj vu spravu predali, jer da sada idu na konjski senjem, gde kane konje pokupovati.

Krčmarica im poveda, da je on tretji trgovac malo prije bil ovde, novce zahteval, ona mu ih je predala a on šnjimi da je otiš, a pošto joj je reknel, da su ga ovi dva po nje poslali, nije imala raz'oga, da mu ih neda.

Ov tretji trgovac, koj je novce pri krčmarici zdigel, otišel je skup s novci bez traga a svoje ketuše je tam ostavil na suhom.

Stvar je došla pred sud — i kajti je med trgovci i krčmarico a bilo ustanovljeno, da ona nikomu nesme novce vu spravu uzete predati, izvan ako svi tri po nje dođu, a ona je ipak suprotivno tomu učinila, jer je jednomu samomu od njih novce predala, bila je obsudjena na nadomešćenje primljenih novac, ovem dvem trgovcom.

Mladi nekoj fiškal iz Čakovca, koj je stoprv fiškaliiju pričel tirati i pri kojem se je krčmarica nad nepravičnom osudom pri-tužila, dal joj je navuk, da celu pravdu neka njemu vu ruke preda, a on njoj dober stoji, da pravda nebu zgubljena.

Krčmarica mu preda pravdu a on apelira i zajedno moli za novu razpravu, koja je i od višjega suda bila dozvoljena.

Sad je bil drugi sud, na koj je rečeni fiškal došel kakti branitelj krčmarice.

Kad je sudbena razprava započela, izjavil je mladi krčmaricu branitelj, da je krčmarica vu istinu novce od prije rečenih trgovce vu spravu prijea pod pogodbom, da je sumo onda, ako svi tri zajedno po nje dođu, nazad dati smije.

Ona sada te novce vu ormaru čuva i kada svi trojica zajedno po nje dođu, pripravna je im iste izplatiti; buduć pako su ovde samo dvojica a tretji fali, stoga neka ova dvojica onoga tretjega idu iskat, neka ga sim dopelaju i ona je pripravna od njih prijete novce njim odmah izplatiti.

Pravda je sad dobila čisto drugo lice, pošto je on tretji trgovac s novci pobegel. Prva osuda je bila uništena, a krčmarici po sudu naloženo, da novce i nadalje čuva, dok sva trojica zajedno po nje dođu.

Mladi fiškal si je s ovum prvum pravdum predobil puno pravdajućega se svēta i bil je vu ono vrēme tečen izmed najglasoviteših fiškališev vu Čakovcu.

Svi tri trgovci zajedno pak niti danas ješ nisu došli po novce k krčmarici.

počinul, dajte mu leška jela (hranu) i dobro vino.

Oko takvoga betežnika nije treba, da bi zisle žene, deca i druga prez posla družina. Gdo neima posla, nek se odstrani, ar vele, da se ov beteg more na se navleči on samoga gledanja.

Drugiput dalje.

Gospodarstvo.

I to je dobro znati.

Ima semenja, koje je probitačnije se jati; kad koju ljeto ostari. Takova su vlastito tak zvana uljasta. Len se sije, kad je 2 do 3 ljeta star. Tak more zelino, repno i seme od vugorkov, dinjah i tikvah koje ljeto staro biti.

Dobro je, da gospodar zna, koliko ljeta koje seme zdrži svoju klicavost:

Pšenica zimska i jara zdrži	2 do 3 ljeta.
Hrč zimska i jara	1 "
Ječmen zimski i jari	2 " 3 "
Zob	2 "
Grašec	3 " 5 "
Grah (fazulj)	2 "
Proso	2 "
Hač'dna	2 " 3 "
Grčhorica i leča	2 "
Kuruza	2 "
Len	5 " 6 "
Konoplje	3 "
Deteljica črlena	2 " 3 "
Lucerna	4 "
Mak	2 "
Mrkva	1 " 3 "
Zelje, koloraba	4 " 5 "
Bob	4 " 5 "

Filoksera na američkoj lozi (trsi).

Nekoje stranjske novine pišeju glase: da se je vu jednom štajerskom mēstu (Windischbitchel) našla na američanskoj

Na kratkom.

Civilna ženitba se, kak je poznato, ne sklapa vu cirkvi nego na varaških hižah pred načelnikom ili njegovim zamēnikom bez svēćenika.

Takovu jednu ženitbu sam ne dugo čel vu jednih američanskih novinah na nemačkom jeziku i kajti je radi svoje kratkoća tak originalna, da kaj takovoga još nisem čul, zato hoću istu medjimurcem, koji takovu ženitvu još nisu videli, ov'e opisati, za da budu i oni o toj ženitbi nekakov pojām iliti ideu imali.

Auda: Na varašku hižu vu Lee dojdou mladenci vu svatbenom odēlu:

Načelnik: Hoč's ju?

Mladenec: Hoću!

Načelnik: Hoč's ga?

Mladenka: Hoću!

Načelnik: Oženjeni! — dva talira.

Pisal:

Em. Kollay.

lozi (trsu) filoksera, pak da je zato odredil ministerium, naj se ov pojav kaj bolje razpita, pregleda.

Jeden praktičen gospodar napisal je ove glase sljedeće:

Ovi glasi po novinah jesu gotovi ne smisel, ter već to, kaj je; novine kak nekoku znamenitu novost prenose jedne iz druge, dokazuje, kak je slabo razširjeno poznavanje američanske loze.

Filoksera ima na korenu malo na vsake američke loze, na jednoj više, na drugoj menje; loze vu pravom smislu nepristupne flekseri; tojest takve, koja nebi filokseru pridržala.

Jedna fela trsa Riparia zvanog je za vezda još redko gdje i jako malo; nu ni o ovom trsu se nemre reči, da je nepristupen filokseri. Neodlikuje se američanska loza svojstvom, da odbija filokseru, već da žive snjom i poleg nje.

Koliko se je više američanska loza odrodila ter bud prirodnom, budi oplemenjenjem približila na o: vitis vinifera, toliko je loza naproti filokseri slabeša.

Od tud je dokaz, da američanske fele (vrsti), kaj su se svojim plodom (sadom) tuliko primeknule našoj evropskoj lozi, da su dobre za vino i prez očpljenja, ter komaj nekaj malo odoljevaju filokseri.

S toga se vsako ljeto konstatuje kak po koja fela, o kojoj se držalo, da bude odoljela filokseri a pod njom gine.

Ja sam prešestnoga meseca vu orsač kom vinogradu (v gorici) našel američansku felu »Brand« punu filoksera i zevsema vsehnjen trs.

Nu potrebno je znati, da je jedna fela filoksera, vu kojem ona žive ter se plod na listu loze, gde dela si ke ili galle. Vu ovakvom stališu ima filoksera jako gusto i puno uprav na lozi Ripariji, gde je na korenu, ima redko kada i malo.

Na našoj evropskoj lozi filoksera se vu svojoj formi redko pojavljuje, nu biva, da je i tu ima. Tak je imenito bilo ljeta 1889. gde smo je imali vnožinu.

Na američanskoj lozi imali smo mi vu Hervatskoj filoksernih siskah lani i predlani; nu ovoga ljeta imamo je puno menje.

Vu jednom mestu ima je ipak i ovoga ljeta na američanskoj lozi vu velikoj vnožini.

Vu Austriji nisu je prešestnoga ljeta imali ni za znanstvene opazke, ter sam ja moral za t-j kraj direktoru klosterneuburške štacije poslati dva pakleca i on mi je bil jako zahvalen.

Morebiti, da su i vu Štajerskoj našli ovu tobož novinu tojest filokseru siskaru ili gallicolu, pak su to javili vu Beč, od kud je negdo ovu stvar zevsema nedužnu javil vu svēt pod znamenitu novost.

Nespada sim, da raztolna ujem narav ovoga oblika filoksera i kaj vučenjaki o njem misle; nego praktičnomu opazitelju nek mi je slobodno zaključiti izjavom svog mnenja: da je filoksera vu si kah (phyloxera gallicola) paralelna fela (vrst) filoksera korjenjake ili radicolu, a zevsema pako ne jeden stadij vu njezinu svoju razvitku.

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo poštuwane naše predplatnike, naj nam na početku z dnjega feriala predplatne zaostatke po pošti pošleju i predplate za novi ferial ponoviju. Cena naših novin je: Za jeden ferial 1 frt, za pol ljeta 2 frt.

Pravda zaradi dva krajcara.

Jeden fiskalius vu Budimpešti pošal je nezdavnja jednom svom klientu vu Budimpešti pismo, koje je bi'o po prepisu frankirano markom od 3 krajcara. Medtimtoga se je adresat bil preselil iz varaša vu selo Oerkeny ter je pismo poslano za njim. No pokedob ga i tu nije moglo najti, poslano je pismo nazad vu varaš, a listonoša (briftragar) ga je odnesel k fiskaliusu s poručkom, da ima sterjati još dva krajcara za poštarinu izvan varaša. Fiskalius se je kratil, da plati 2 krajcara, ar je pošti predal lokalno pismo i za njega plati. Pismo nije hotel prijeti, a včini je to isto i po drugi put, gda mu je bil list dostavljen. Ovih dnevoj pozval je minister Baross vse po tarske urede, da o trosterjaju kaštige od listov, dapače da i zpelja u, gde treba eg ekucije. Sbog toga pozvan je taj fiskalius po varaškom poglavarstvu, da zplati dužne dva krajcara, pak kad toga nije hotel včiniti, dostavljen mu je list prisiljenim načinom i zpeljana je egzekucija. — Za koj dan budu brzčas i 2 krajcari splaćeni — s troški skupa, koji budu po priliki vekšii

Pogibeljen tobak.

Iz Dtlsseldorfa javljaju sljede i dgo: daj: 13 ga septembra srel se e na vuliei jeden mladi gospon s drugim jednim gosponom i jednom gospom. Kak su se već jedno malo razgovarjali, ponudil je gospon tomu mladomu gosponu tobaka, da bi šnofal iz sreberne tobakire. Mladi gospon je vzel malo i šnofl je, ali je taki na to omeglel, a kad je opet k sebi došel, opazil je, da mu fali vura, penezi, dapače i kaput. — To je opet novi način kradje.

Sostarski tabor vu Napulju.

Med napuljskimi soštari buknula je silna punta (revolucija). Nekoj Nemeć imenom Krebs nakanil je ondi podignuti fabriku obuće, vu kojoj bi dvē stotine peršon na den delalo do 1500 parov cipelah (šolcov). Na to su se vsi napuljski soštari, njih osemnajst jezer, stali kak jeden čovek i predali varaškomu poglavarstvu protest (protestirali su proti podignuću fabrike), koja bi bila suprost soštarskoj maloj me triji. Zevsema kak i drugdi.

Tuča vu Italiji.

Vu mēstu Marsico Vesere, vu provinciji napuljskoj, pala je 17-ga septembra takva tuča, da je podpuno uništila vse setve, zručila hiže i potukla vuogo marhe i vie ljudih. Našo se je leda, komadov po 200 gramah težkih.

Povodnja vu Španjolskoj.

Od strahovitih nesrećah, koje su postigle Španjolsku, predleže sad podpuneti glasi. Vu noći od 11 na 12-ga septembra

běsnila je vu Toledu strahovita oluja (viher), koja je porušila jednu hižu i zasipala jednu celu familiju od pet personah. Prék noći nabujala je voda Tajo za tri i pol metra i ponesla na svojih žutih slapih vnozinu ruševina (podrtinah) pohižtva, predmeta i mrtvih tělah. To je bilo značenje, da je vu okolici, a gorše više k zviranjku bilo još grozneše nesreće. I tak se za istinu dogodilo: Vu Consuegri, varašu od 7620 dušah, potopile su se dve tretine ljudih. I vezda se još nezna za vse nesreće, jer je cela dolina rēke (vode) Amarquillo preobrnjeno vu jezero do šest suhov glubljin a širine od više na sto miljah. Na lice m'šta došavši vrhovni pošter zemlje, Los Arco, komaj se je najvekšim naporom vu ladji prispel vu Consuegri Njegovo izvestje upravo je grozno. Više od 500 hižah porušeno je, cela nije ni jedna ostala. Vu jednoj jedinoj hiži našli su 28 mrtvih; prek 200 mrtvih tělah odneala je voda. Šetve i žetve jesu prepali. Preostali stanovnici pobegli su vu gore (brēge), gdje jim hrana menjka. Vu Almerii prepalo je 300 hižah.

Orijaska hiža.

Iz Newyorka pišu: Ogromna hiža Equitabla na Broadwayu bila je do dve ljeti najvećša i najvišeša privatna gradjevina vu Ameriki. Onda je morala ustupiti pervenstvo i diku Pulitzerovoj palači, onoj ogromnoj sgradi s turnom, vu knjoi se je nastanil newyorški list (novine) „World.“ Od onda komaj je prešlo jedno ljeto, a već se opet oglašuje zidanje jedne orijaska hiže, koja se ima na Broadwayu zazidati izmed Washingtonove i Stevenove hiže. Od svih hižah na svetu bude ona najvišeša, a nadkriljivati hće ju jedino Eiffelov turen i Washingtonov spomenik. Visina ove hiže bude dosizala 550 stopah (uhov). — Spomenuta hiža Equitabla ima visinu od 172 šuha, Pulitzerova palača 341 šuh, i tak bude proti tomu nova hiža vekša, nego li su obedve ove hiže skupa. Celo stanje imalo bude vu vsem 1000 štacunov, vu koje bude vozilo 20 dizalah na paru. Vsako dizalo vodil bude jeden konduker. Deset prvih dizalah ide do desetog štoka (kondignacije), ond moraju putniki preiti vu druga dizala, koja ih opet dižu de. et kondignacijah visoko. Zadnjih šest kondignacijah moraju kvarterniki iti pešice. Po tom bude cela hiža 26 štokov (kondignacijah) visoka. Zemljišće na kojem se bude ova hiža zidala treba da bude 32 jezere suhov velika. Vu visini od 300 suhov bodiva hiža spodobu turna, a prestor, koji se bude s tim na okolo prišparal preobrnu se bude vu park (promenadu, šetališti vrt) Arhitekt ove hiže, Dankelberg, očituje, da se bude ova hiža vekšim delom gradila od ocelli, a stroški da budu iznašli do 4 milijuna dolarah. Društvo, koje kani hižu sezidati, ufa se, da ju budu do k ljeta napravili. — Gratuleramo Amerikancem, nego mi budemo raši pri zemlji stanovali!

Prvi sneg.

Iz Sarajeva pišu novine sljedeće: Dokvezda pri vas poćimlju njiļješi jesenski dnevi, (Bogme i pri nas nije toplo. Ur), pri nas je već dneva 24-ga septembra počel padati sneg, a dneva 25-ga pokazale su se okolejnje gore pokrite dosta debelim snegom, koji bu vezda pokrival zemlju do konca maju a. Navadno imamo mi ovd i osem mesecih zime, a četiri meseca ljeta; protuljet, e i jesen nepoznamo. Zima je osvetljiva (fantljiva) ter se već počelo vu vnoгих hižah ku-

riti; stvar je vrlo nevugodno kraj velike skupce drva.

— Iz Késmarka pišeju da je na visokih gorah Tatra takaj sneg vse pobelil; a iz Liptó-szt.-Miklósa takaj pišeju, da je 24-ga i tam celu okolicu sneg zapal.

— Iz alpinskih predelov vu Štajerskoj, Koruskoj, Solnogradskoj i Tirolskoj javljaju, da je 23-ga septembra povsud sneg padal.

Gladovanje vu rnskom orsagu.

Kak pišeju novine iz Pétervara: Gladovanje med ljudstvom još uvěk traje i razprestira se. Prirod zelja je zlo izpal. Vu Asztrakán kormanju cela sela ljudi se od gladovanja smrtjum boriju. Vu Niznemovgorodu roditelji ko'eju svoju dēcu i jedu njihova tēla

Maršēčki betegi.

Bečko c. kr. namestništvo prepovedalo je odredbom od 27-ga septembra 1891. uvatanje rogate marhe, svinjah, ovcah i kozah vu svoje područje iz varmegije: Vaš, Šomogy i Zala vu Magjarskoj i iz čele Horvatske i Slavonije.

Novo željezničko vreme.

Direkcija kr. magy. orsačkih željeznica javilo je vsm postajam (štacionom) da bude prvoga oktobra počemsi (ovoga ljeta) na svih austrijskih i magjarskih željeznica na mēsto dovezdašnjeg budimpeštanskog i pražkog vremena stupilo vu porabu novo željezničko vreme. Ovo je vreme dobilo na slov (tituluš) srednjo-evropsko višne a zaoštaje za budipeštanskim vremenom za 16 minutah, doklam pretiče pražko vreme za 2 minute. Ovo isto vreme poprijele su na kongresu (na spravišću) i vse nemške željeznice, ter su ga nekoje vpeljale vu unutarnju službu već 1. juniuša, a druge ga budu vpeljale 1. aprila 1892 ljeta. Pri evropkih željeznica rabilo se je do vezda, negledeći na lokalno vreme, k kovih 20 različnih željezničkih vremenah, zarad česa je toliko putujućem olćinstvu, koliko željeznickim upravam nastajalo množtvo neprilikah, koje budu vezda prestale, kad se vpelja vu porabu jednako vreme. Od vezda se budu vu Evropi samo četiri vremena rabila, koja se budu sa vu vrah razlikovala, a pod nikakov način vu minutah.

Kradja na temišvarskoj izložbi.

Na temešvarskoj izložbi počinjena je ovih dnevo velikaj kradja. Trgovci zlatih i draguljarskih stvari. Wintermantel i Szombathy pak Šober Ferencz podpunoma su okradjani, perterpeli su kvara 4000 forinti. Nekakov opet draguljar Breitner okradjen je za 1000 forinti; a i vno go drugih stvari ih pokradjeno. Celi kvar šarca se na 8000 forluti Redarstvo (policija) je odmah odredilo vse shodne korsake, da tatom vu trag dojde. — Poleg telegrafickoga glasa iz Temišvara vkradjeno j: Wintermantelu i Szombathiju: 11 zlatnih narukvica, v'ednih 480 for. — 23 zlatni prsteni, vredni 700 for. — 58 pari navuhnicah (oringlinov), vrednih 795 for. — 11 iglah za rubce na vrat, vrednih 247 frt.; — vekši del ove zlatnine bil je obiožen briljanti, opali i safiri.

Stanovni tvo celoga sveta.

Popis pućanstva koncem prećstnoga ljeta pokazal je, da je stanovništvo celoga

svēta se znamenito povnožalo. Pred 10 ljetimi računalo se je na 1515 milijunah, a vezda se čeni na 1554 milijuna, po čem poprečno na kvadrat kilometer odpada 11 do 12 ljudih. Vu Evropi ima 358.2 milijuna, — vu Aziji 860.3 milijuna, — vu Afriki 206.1 milijun, — vu Ameriki 124.5 milijuna, — vu Polyneziji 5.3 milijuna, i vu polarnom području 80 jezer ljudih.

Horvatsko-magjarski razgovori.

Horvát-magyar beszélgetések.

Perad. — A szárnyasok.

— Guska je pernata živina.
A lúd szárnyasállat.
— Guska ima: glavu, dugi sinjak, široki rep, veliki perot, široki i ošter klun.
A ludnak van: feje, hosszú nyaka, széles farka, nagy szárnya, széles és éles csőre.
— Na guskovih nogah je koža skup zaraščena.

A lud lábain a bőr őszre van nőve.
— Guska je s perjem pokrita.
A lud tollal van fedve.
— Guskino perje je bēlo, črno, ili sivo.

A lud tolla fehér, fekete, vagy szürke.
— Guska sedi, hodi, ide, leti, stoji, pliva.

A lud ül, jár, megy, repül, áll, úszik.
— Guska jede travu, žito, poseje i koprivu.

A lud eszik fűvet, gabonát, korpát és csalánt.

— Guska rada vu vodi pliva.
A lud szeret a vízben uzzáklui.
— Gde stanuje guska?
Hol lakik a lud?

— Guska na jajci sedi.
A lud a tojásón ül.
— Iz guskino jajce se mali žibići zvalju.

A ludtojásból kis libák kelnek ki.
— Guska je vekša kak raci.
A lud nagyobb mint a rucza.
— Guskino meso i mašče je jako dobro.

A lud husa és zsírja igen jó.
— Guskino šopaju, da se otusti.
— A ludat tőmik, hogy meghizzék.
— Guskino perje takaj hasnuju vu blazinu.

A lud tollát szintén használják az ágyiruhába.

— Guska je hanovita bižna živina.
A lud hasznos háziállat.

— Pura je takaj pernata živina.
A pulyka is szárnyasállat.
— Pura nije plivuća p'tica.
A pulyka nem uszó madár.
— Kaj ima pura?

Mije van a pulykának?
— Puran ima na glavi sopolj.
A kan pulyka fején szipoly van.

— Purin sopolj pod kljunom visi doli.
A pulyka szipolya a csőre alatt lóg le.
— Sopolj je mesnat i érlen.

A szipoly husos és piros.
— Kada je pura srdita, sopolj joj moeder pos'ane.

Middő a pulyka mérges a szipolya megkékül.

— Kratku ili dugu nogu ima pura?
Rövid vagy hosszú lába van e a pulykának?

VASUTI MENETREND CSAKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Or	Per	Gyors- posta- és vegyesv.
Kanizsa felé	Reggel	4	44	gyorsv.
"	Délben	11	39	postav.
"	Ejjele	10	07	"
Pragerhof felé	Reggel	6	22	"
"	Délután	4	15	"
"	Ejjele	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Egerszeg felé :	Reggel	5	33	"
"	Délben	12	03	"
Érkeztek				
Kanizsa felől	Reggel	6	14	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Ejjele	1	14	gyorsv.
Pragerhof felől	Reggel	4	41	"
"	Délben	11	29	postav.
"	Ejjele	9	55	"
Zágráb felől	Reggel	4	31	vegyesv.
"	Délután	11	17	"
"	Délután	3	59	"
"	Este	9	30	"
Egerszeg felől	Délután	3	41	"
"	Este	9	49	"

— Kakov je purin kljun?
Milyen a pulyka csőre?
— Kaj jede pura?
Mit eszik a pulyka?
— S kim je pura pok ita?
Mivel van a pulyka fedve?
— Pura vu kotca stanuje.
A pulyka ólban lakik.
— Pura jajce znese.
A pulyka tojást tojik.
— Purino meso je tečuo.
A pulyka husa izletes.
— Za kaj hasnuju purino perje?
Mire használják a pulyka tollát?
— Kakva hi na živina je pura?
Milyen háziállat a pulyka?

5.
Muž: [po sprevodu svoje žene plebanošu] Prosim ponizno gospona plebanuša, jeli bi me šteli taki zutra zapisati, da sam se zaručil s dovicom Magdom?
Plebanos: Ali čovek — tak naglo, im komaj kaj smo ve zakopali vsšu ženu.
Muž: Prav zato, gospon plebanoš, ar da bi se ve privčil na mir vu hiži, bilo bi mi se kesueše tuliko teže privučati na novo zlo.
6.
Muž: Gospon plebanoš, jeli je to pravo, kad čovek cigana vkani?
Plebanos: „Ah kaj vas briga zato, dragi moj. Pravo, istina nebi bilo, ali to se i ne dogadja.“

— Golub je takaj pernata živina.
A galamb is szárnyas állat.
— Kaj ima golub?
Mije van a galambnak?
— Golub je čista, lěpa, krotka i bojezljiva živina.
A galamb tiszta, szép, szelid és féltékeny állat.
— Golub guče, hodi, leti,
A galamb turbékol, jár, repül.
— Golub zrno jede.
A galamb szemet eszik.
— Golub se pri hiži zadživava.
A galamb a háznál tartózkodik.
— Golub vu golubinjaku stanuje.
A galamb a galambházban lakik.
— Golub je menjši kak kokuš.
A galamb kisebb mint a tyúk.
— Golub nese.
A galamb tojik.
— Golub jajce zvali.
A galamb a tojást kikölti.
— Golubovo meso pojeja.
A galambnak húsát megeszik.
— I golub je hižua živina.
A galamb is háziállat.

7.
Fiskalijuš: Kak to? Kaj ste vu toj strašnoj zimi vu tak tenkom kaputu došli sim? Kaj ste vi ne drugu opravu sobom vzeli?
Muž: Ah, kaj bi nejl i ambrelo (paprapleja) sam sobom vzeli, samo kaj sam ga vuni pri vratu ostavil.

8.
Navučitelj: Zkaj si ti Kariek zakesnil skolu?
Dijak: Vuni pri goricaaj su loviji tata, a mama je je mene poslala, da bi gledal, je li nije morti moj japa.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom londonskom družtvu (vu Čakovecu je upravništvo pri Graneru stacunararu), je moči život osigurati. Tojest plati, gdo si hoče život osigurati, po letu veku ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoče pa dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto družtvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moči život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvo na svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

NYILTÉR*

Egész selyem mintazott foudart 120 krtól egész 4.65 krig méterenkint körülbelül 450 mintában díjmentesen küld Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Minyak megrendelésre azonnal küldetnek. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovat alatt közléteért felelőssége nem vállal a szerkesztő.

LOTERIJA. Buda 28-ga septembra 1891.
21 75 40 6 27

Gabonaárak. — Cena žitka.

1 m-mázsa. — 1 m-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	8	60 —
Zab	Zob	5	— 50 —
Rozs	Hrž	8	— — —
Kukuricza	Kuruza	6	— — —
Árpa	Ječmen	6	— — —
Fehér bab	Grah beli	6	— 75 —
Sárga »	» žuti	6	— 35 —
Vegyes »	» zméšan	5	— 70 —

Mekaj za kratek čas.

1.
Išpan: Ako ova suša još duže bude terpela, počkala budu vaa marha.
Biraš: Naj samo Bog njih občuva gospon išpan
2.
A: Prosim, nebi li mi mogli posuditi sto forintni?
B: Jako rad, ali naj odproste, da njim nemrem služiti, jer neimam baš ništ novac pri sebi.
A: A doma?
B: Zahva'im lepo na pitanje, doma je sve zdravo. Zbogom!
3.
Gospon: Kaj, pak vi prosite? Aj čovek, im ste vi strašno debeli?
Bogec: Pak to je prav nesreća, da mi nigdo neče tuliko peaz prikazati, kaj bi se mogel vraćiti od debeloće.
4.
Pajdaš: (stihva vu vuho) Ti nesrećen čovek, kak si mogel za ženu vzeti takva koja nezna pisati, niči čitati i tak staru, grdu i zubastu stvorenje.
Muž: Slobodno govoriš na glas, im ti je gluha.

Eladandó.
Egy kevésé használt, jó állapotban lévő
borsajtó
szőlőcsejptetővel együtt Csáktornyan, jutányos áron eladandó.
Bővebbet a tulajdonos
Morandini Bálintnál.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva legelőcsőbb magyar lap az
„EGYETÉRTÉS“,
a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatosasága, kiünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tettek az „Egyetértés“t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagosa hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak bőségével s alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közül egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarországi fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.
25—52 824

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos**. Főmunkatárs: **Dr. Váradi Antal**.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Ármin**.

Előfizetési ára:

a »Hölgyek Lapja« című dívat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt: **Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.**

A »Képes Családi Lapok« című hetilap új negyede lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas (ényezője), a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írónők támogatják: **Jókai Mór, Lanka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Balmany György, Mikszáth Kálmán, Komlósy József, Temerkök (Jenzenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Kuczay László és Patágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tülgyei Mihály, Vértessy Gy. Mery Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Kodolczy Jenő, Cs. Palotay Irma, Harmath Lujza, Hevesiné-Sikor Margit, V. Gal Karolina, Kurlov szky Ida, Merezay Karolina Irma, Erzséke stb. stb.**

A »Képes Családi Lapok« az összes szépirodalmi képes hetilapok között a leg-élénkebb, legfrissebb. Tartalma az irodalom minden változatát felöleli; képei a jelen eseményeit s a legfrissebb festők műveit mutatják be.

»Hölgyek La. ja.« című havonként kétszer megjelenő dívatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyhében a nevelés, a gazdaság, a kertészet, a házasság s a konyha terén nincs oly kérdés, melyet ne tárgyalna, nincs oly titok, melybe hölgyeinket be ne avatná! Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénynyel ajándékozta meg évenként előfizetőit.

A »Képes Családi Lapok«-nak még a zö: d borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka és ponttalányokkal és szórójénnyekkel, melyeknek megjelölt értékes jutalmakat kapnak.

A »Képes Családi Lapok« gazdag tartalma és számos melléklete díczára mégis a legelőbb szépirodalmi képes hetilap; éppen azért bizosan számíthatunk minden honfű és hontelány, minden magyar család támogatására ég pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küd a kiadóhivatal mindazok-nak, kik ez iránt — legszívesebben levelezőlapon — hozzáférőlnak.

A ki egész évre szóló hat frny előfizetési összeget 40 krajczár esomagoslái és postaszállítási díjjal egysszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. esomagoslái és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küd ajánlva jutalmul.

A ki 3 uj előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak e iancrésű egy díszes emlékkönyvet küd a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyv-kereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármelyik napjától) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala **Szűdapest, Magyaroranautica 20 szám**.

888 4—4 Teljes számu példányokkal még mindig szorgolhatóunk.

Ikt 3459 tk. 1891

HIRDETÉNY.

A csáktornyai kir. járásbiróság telekkönyvi hatóság részéről közzé tételik: miszerint a **zalai helyiérdekű vasut** számára az alább megnevezett határookban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszinére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

M.-Szerdahely	községre nézve 1891. okt. 28. reggeli 8 óra: m.-szerdahelyi állomás.
Mura-Siklós	„ „ „ „ ugyanakkor ugyanott
Jánosfalv	„ „ „ „ ugyanakkor ugyanott
Szent-Rókus	„ „ „ „ ugyanakkor ugyanott
F.-Királyfalva	„ „ „ „ ugyanakkor ugyanott
Kristóffalv	„ „ „ „ 1891. okt. 29-én reggeli 9 óra csáktornyai állomáson.
Dr.-Szt.-Mihály	„ „ „ „ ugyanakkor ugyanott
Csáktornya	„ „ „ „ ugyanakkor ugyanott

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határookban a zalai helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármí czim alatt igényt tartanak: ezeket

1891. évi október hó 18-ig

ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsek, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthezők. Kelt Csáktornyán, a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál, 1891. szept. 11-én.